

“Mani pulite”, mâinile curate dintr-o politică murdară

Cea mai mare operațiune anti-corupție din istoria Italiei, care a avut loc acum 23 de ani, cunoscută, în întreaga lume, sub numele *Mani pulite*, nu a eliminat corupția, nu a distrus sistemul mixt, politico-mafiot și modul corupt prin care acesta finanța partidele, nu a schimbat cultura politică a unei țări, care se bazează și astăzi, după 23 de ani, pe favoruri și contracte ilegale, obținute prin dare de mită. Cred că, în România, în ultima vreme, tinde să se idealizeze până la exaltare această mega-operațiune, pentru a justifica și pentru a da o importanță fără precedent marelui spectacol mediatico-judiciar, care ține românii cu sufletul la gură și cu mâna înțepenită pe telecomanda televizorului. Am văzut mulți opinioniști privind cu admirație spre Italia și spre ai săi procurori-eroi, care au reușit să zguduie un sistem (fără să-l distrugă, însă), să pună capăt Primei Republici, să distrugă partide politice și să contribuie, indirect, la nașterea altora, care au pus temelia celei de-a doua Republici.

Din păcate, însă, primii care s-au declarat înfrânți de sistem au fost tocmai procurorii, nevoiți să accepte că o țară care își uită trecutul este condamnată să îl retrăiască.

“In toți acești ani, corupția din Italia nu a dispărut, dimpotrivă, a devenit mai puternică. Dacă atunci aveam

cancer, acum am ajuns la metastază”.

“Nu se poate spune că nivelul corupției a scăzut în Italia, ca urmare a anchetei Mani Pulite, vina fiind în mare parte a politicianilor care nu au fost capabili să rezolve problema la rădăcină”.

“În Italia, cetățenii, sătui și deziluzionați, nu mai au încredere în instituții și nici în politicieni, convinși că “toți fură”. Iar nivelul corupției reale a crescut din nou, pentru că nici celui care dă mită, nici celui care o primește, nu îi convine să denunțe acea situație”.

Doi dintre cei cinci procurori care au declanșat, în 17 februarie 1992, operațiunea *Mani pulite*, Antonio di Pietro e Piercamillo Davigo, au descris în acest fel situația de astăzi din

Italia, cu evidentă dezamăgire și tristețe. Atunci când au început cercetările, o dată cu arestarea pentru luare de mită, a politicianului Mario Chiesa, erau convinși că sfârșitul primei Republici, dispariția partidelor corupte și apariția unor noi lideri politici vor duce la reformarea din temelii a societății italiene. Vasta operațiune *Mani pulite* a scos la suprafață un sistem corupt, menținut în viață de complicitatea tuturor partidelor politice, și moștenit de cele care s-au născut o dată cu cea de-a doua Republică.

Primul bilanț realizat în anul 2000, la 8 ani de la declanșarea operațiunii *Mani pulite*, arată clar că triumful magistraturii a fost sabotat de noua clasă politică, născută din cenușa *mîinilor curate*.

În mai puțin de doi ani, din 1992 în 1994, procurorii italieni au interogat peste 5000 de persoane, au trimis în

judecată peste 2500, dar în anul 2000, în închisoare se mai aflau doar 4 dintre ei. Termenele de judecată prea lungi au determinat prescrierea multor fapte săvârșite și eliberarea din arest a presupușilor vinovați de actele de corupție. În toți anii care au urmat, Parlamentul italian a adoptat multe legi care au diminuat responsabilitatea celor acuzați. Între timp, noua clasă politică a creat un nou sistem corupt evoluat, bazat pe o presupusă tratativă între stat și mafie, încheiată, între anii 1992 și 1993, de către guvernul Berlusconi, pentru a pune capăt unei perioade de maximă violență, în care mafia ucisese mai mulți magistrați, printre care Giovanni Falcone și Paolo Borsellino. Ancheta privind legăturile dintre politică și mafie durează de peste 20 de ani. Recent, fostul președinte al Italiei, Giorgio Napolitano, a depus mărturie, în calitate sa de președinte al Senatului, la vremea respectivă. Omul de încredere al lui Silvio Berlusconi, Marcello dell'Utri, cu care a fondat, în 1992, partidul Forza Italia, a fost arestat, în 2014, fiind considerat mediatorul dintre fostul premier Silvio Berlusconi și mafie. Berlusconi, în schimb, a fost condamnat pentru fraudă fiscală și corupție (a cumpărat cu milioane de euro senatorii care au votat legile ad personam promulgate, pe rând, de cele patru guverne ale sale), dar este cercetat în alte numeroase dosare. Si-a pierdut imunitatea parlamentară și a fost decăzut din funcția de senator. Miniștri, parlamentari, consilieri locali, guvernatori de regiuni aparținând noilor partide, născute după *Mani pulite*, au fost condamnați, de-a lungul anilor, pentru corupție, pentru legăturile cu mafia, pentru fals în acte publice, pentru mărturii false în cadrul procesului privind tratativele stat-mafie. Umberto Bossi, liderul Ligii Nordului, una dintre formațiunile politice care au câștigat alegerile din 1993, este cercetat, împreună cu fiii, pentru utilizarea în scopuri personale a peste 18

milioane de euro, fonduri alocate partidului său.

Ultimul mare scandal de corupție care a avut loc, la sfârșitul anului trecut, la Roma, este considerat un adevărat cutremur politico-judiciar.

Mulți politicieni, în frunte cu fostul primar Gianni Alemanno și colaboratorii săi apropiați, oameni de afaceri, consilieri locali, reprezentanți ai criminalității organizate, cu toții au creat un adevărat

holding mafiot, cu care administrau licitații publice, partide, asociații, cooperative, fonduri europene, cluburi de noapte, cămătari, organizații criminale de romi, conturi secrete în paradisuri fiscale, cam tot ceea ce însemna afaceri murdare la Roma. 37 de persoane au fost arestate și multe altele sunt cercetate în stare de libertate.

Cicero spunea că "historia magistra vitae est", "istoria este învățătorul vieții", dar urmașii marelui om politic și orator latin au demonstrat că nu au învățat nimic din lecțiile trecutului.

Spre exemplu, Mario Chiesa, politicianul corupt de la care a pornit operațiunea *Mani pulite*, în 17 februarie 1992, a fost arestat din nou, în 2009, fiind acuzat că administra un sistem de mită, în traficul ilicit de deșeuri, în regiunea Lombardia. A fost botezat de către magistrați "Omul lui 10%".

În 1992, după o metodă practică intens și în România, politicianul solicita 10%, ca șpagă, din valoarea fiecarui contract atribuit. În 2009, a reușit să obțină un preț al reciclării deșeurilor cu 10 % mai mare decât cel oferit la licitații. Mulți dintre cei condamnați în cadrul anchetei *Mani pulite* au fost arestați, din nou, după 20 de ani, pentru corupție, licitații trucate, fraude fiscale.

Puțini știu că ancheta a pornit de la un denunț trimis magistraților de către un om de afaceri milanez, Luca Magni, prin care informa procurorii despre existența a ceea ce, mai târziu, se va numi, *Tangentopoli, orașul șpăgii*. Luca Magni este cel care va intra, în dimineața zilei de 17 februarie 1992, în biroul politicianului Mario Chiesa, cu un plic cu 7 milioane de lire, reprezentând o parte din șpaga pe care urma să i-o plătească pentru un contract obținut de către firma sa. La 3 ani de la declanșarea anchetei, societatea lui Luca Magni a intrat în faliment, din cauza presiunilor la care a fost supus, așa cum a mărturisit într-un interviu recent.

Toate aceste destine individuale, care au scris una dintre cele mai tumultuoase pagini din istoria Italiei, vor fi protagoniștii primului serial de televiziune inspirat din ancheta *Mani Pulite*, intitulat *1992*. Primul episod pilot, prezentat la Festivalul de film de la Berlin din acest an, a fost primit cu elogii de către presa internațională. Cele 10 episoade vor fi transmise în mai multe țări europene, printre care Germania, Franța, Irlanda, Marea Britanie și Austria. Pură coincidență sau nu, în aceleași zile în care la Berlin era prezentat serialul *1992*, Umberto Eco, cel mai mare scriitor italian al acestui secol, își lansa, la Milano, ultimul său roman, intitulat *Numero zero*, inspirat tocmai din istoria recentă a Italiei, mai exact anul de grație *1992*. Anul în care s-a sfârșit o epocă și a început alta, doar *alta*,

nicidecum o *nouă* epocă. Nici măcar nu se poate spune *Tangentopoli* a murit, trăiască *Tangentopoli*, pentru simplul motiv că, de fapt, nu a murit niciodată.